

ΑΟΡΙΣΤΟΣ Β΄

(ενεργητικός και μέσος)

Γεια σου! Σήμερα θα μιλήσουμε για τον **Αόριστο Β΄**, ενεργητικό και μέσο. Προτού όμως μπούμε στο κυρίως θέμα μας, θα κάνουμε μια πολύ μικρή εισαγωγή στα είδη του αορίστου.

Είδη Αορίστου

Υπάρχουν οι εξής καταλήξεις αορίστου στα ομαλά ρήματα:

-σα	: ενεργητ. α΄	ἔλυ-σα	(του ρ. λύω)
-α	: » α΄ άσιγμος	ἔμειν-α	(του ρ. μένω)
-ον	: » β΄	ἔβαλ-ον	(του ρ. βάλλω)
-σάμην	: μέσος α΄	ἔλυ-σάμην	(του ρ. λύομαι)
-άμην	: » α΄ άσιγμος	ἔστειλ-άμην	(του ρ. στέλλομαι)
-όμην	: » β΄	ἔβαλ-όμην	(του ρ. βάλλομαι)
-θην	: παθ. α΄	ἔλύ-θην	(του ρ. λύομαι)
-ην	: » β΄	ἔγράφ-ην	(του ρ. γράφομαι)

Τα ρήματα που έχουν χαρακτήρα **υγρό** ή **ένρινο** (λ, ρ – μ, ν) σχηματίζουν **αορίστο α΄ άσιγμο με μακρόχρονη παραλήγουσα**: φαίνω=ἔφηνα, ἀγγέλω=ἤγγειλα μένω=ἔμεινα. Αλλά για αυτά τα ρήματα θα μιλήσουμε πολύ αργότερα. Ας δούμε τώρα πώς κλίνεται ο αόριστος β΄...

Πολλά ρήματα σχηματίζουν τον ενεργητικό και μέσο αόριστο από το θέμα με τις ολικές καταλήξεις του αντίστοιχου παρατατικού στην οριστική και του αντίστοιχου ενεστώτα στις άλλες εγλίσεις. Ο αόριστος αυτός λέγεται (ενεργητικός ή μέσος) **αόριστος δεύτερος**. Ο αόριστος β' σχηματίζεται από τη ρίζα του ρήματος, που είναι πάντα βραχεία: πχ. λείπω → ἔ-λῖπ-ον → προστακτική λίπε.

Επίσης: λαμβάνομαι < λα-ν-β-άν-ομαι [πρβ ἔ-λαβ-όμην, λαβή]

↓ ↓
προσφύματα

Ας δούμε πώς κλίνεται ο ενεργητικός και μέσος αόριστος β' του ρήματος **βάλλω**...

Ενεργητικός Αόριστος β'

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
ἔβαλ-ον	βάλ-ω	βάλ-οιμι			
ἔβαλ-ες	βάλ-ης	βάλ-οις	βάλ-ε		βαλ-ών ²
ἔβαλ-ε	βάλ-η	βάλ-οι	βαλ-έτω	βαλ-εῖν ¹	βαλ-οὔσα ³
ἔβάλ-ομεν	βάλ-ωμεν	βάλ-οιμεν			βαλ-όν ⁴
ἔβάλ-ετε	βάλ-ητε	βάλ-οιτε	βάλ-ετε		
ἔβαλ-ον	βάλ-ωσιν	βάλ-οιεν	βαλ-όντων		

Μέσος Αόριστος β'

Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
ἔβαλ-όμην	βάλ-ωμαι	βαλ-οίμην			
ἔβάλ-ου	βάλ-η	βάλ-οιο	βαλ-οὔ ⁵		βαλ-όμενος
ἔβάλ-ετο	βάλ-ηται	βάλ-οιτο	βαλ-έσθω	βαλ-έσθαι ⁶	βαλ-ομένη
ἔβαλ-όμεθα	βαλ-ώμεθα	βαλ-οίμεθα			βαλ-όμενον
ἔβάλ-εσθε	βάλ-ησθε	βάλ-οισθε	βάλ-εσθε		
ἔβαλ-οντο	βάλ-ωνται	βάλ-οιντο	βαλ-έσθων		

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

1. Είπαμε πως η οριστική κλίνεται σαν τον Παρατατικό. Οι άλλες εγκλίσεις κλίνονται σαν τον Ενεστώτα. **Εξαιρούνται** μόνο οι **έξι σημειωμένοι τύποι**: απαρέμφατο και μετοχή ενεργητικής φωνής που τονίζονται στη λήγουσα, β' πρόσωπο προστακτικής που τονίζεται στη λήγουσα και απαρέμφατο μέσης φωνής που τονίζεται στην παραλήγουσα.

2. Το **απαρέμφατο** και η **μετοχή** του αόριστου β' **ΕΦ**, είτε στα **ΑΠΛΑ** ρήματα είτε στα **ΣΥΝΘΕΤΑ**, τονίζονται στη **λήγουσα**:

Πχ. : λαβεῖν - παραλαβεῖν

ό λαβῶν τὸ λαβὸν - ὁ παραλαβῶν τὸ παραλαβὸν

3. Το **β' ενικό πρόσωπο προστακτικής**:

I. Στην **ΕΦ** τονίζεται στην παραλήγουσα ή προπαραλήγουσα (όσο πιο ψηλά γίνεται)

πχ. μάθε, ἄγαγε

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: **α)** ἐλθέ (ἔρχομαι), **εὐρέ** (εὐρίσκω) **ιδέ** (ὄρῳ) **εἰπέ** (λέγω) **λαβέ** (λαμβάνω)

Με πρόθεση όμως ανεβάζουν τον τόνο στη λήγουσα της πρόθεσης¹.

Πχ. **πρόσειπε, ἄπελθε, ἔξευρε, ἔπιδε, παράλαβε.**

β) οι μονοσύλλαβες **σχές** (ἔχω), **θές** (τίθημι), **δός** (δίδωμι), **ἔς** (ἵημι).

Με πρόθεση όμως ανεβάζουν τον τόνο στη λήγουσα της πρόθεσης¹.

Πχ. ἐπίσχες, παράθες, συνέκδος, ἄφες

II. Στη **ΜΦ** τονίζεται στη λήγουσα και περισπάται (είτε το ρήμα είναι απλό είτε είναι σύνθετο): **πχ** ἄφικοῦ, γενοῦ, παραγενοῦ

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: οι μονοσύλλαβες **σχοῦ** (ἔχομαι), **θοῦ** (τίθεμαι), **δοῦ** (δίδομαι), **σποῦ** (ἔσπομαι),

που όταν ενωθούν με δισύλλαβη πρόθεση, ανεβάζουν τον τόνο στη λήγουσα της πρόθεσης.

4. Η **ευκτική του ἔσχον** (ἔχω) κλίνεται:

Ιδιόρρυθμα , όταν είναι απλή	Κανονικά , όταν είναι σύνθετη
Πχ. σχοίην σχοίης σχοίη σχοίημεν & σχοῖμεν σχοίητε & σχοῖτε σχοίησαν & σχοῖεν	Πχ. παράσχοιμι παράσχοις παράσχοι παράσχοιμεν παράσχοιτε παράσχοιεν

5. Οι αόριστοι β' των παρακάτω ρημάτων παρουσιάζουν ανωμαλία κατά την αφαίρεση της αύξησης της οριστικής:

εἶλον : **ἔλω**

εἶπον : **εἶπω**

εἶδον : **ἴδω**

¹ Δισύλλαβη πρόθεση που έχει πάθει έκθλιψη υπολογίζεται ως μονοσύλλαβη. Η συλλαβή που απέμεινε μετά την έκθλιψη, αυτή θεωρείται πλέον η λήγουσα της πρόθεσης. **Πχ.** ἀπό-λαμβάνω (δισύλλαβη πρόθεση:λήγουσα -πό) → ἀπ-ελάμβανον → ἀπελάμβανον (μονοσύλλαβη πρόθεση:λήγουσα ἀπ-) (βλ. Κων/νος Βασιλάτος, Γραμματική Αρχαίας Ελληνικής, Εκδ. Γρηγόρης, σελ. 43)

6. Ο αόριστος β' του λέγω κλίνεται ως εξής:

Οριστική	Προστακτική
εἶπον	
εἶπας	εἶπε
εἶπε	εἰπέτω & εἰπάτω
εἶπομεν	
εἶπατε	εἴπετε & εἴπατε
εἶπον	εἰπόντων & εἰπάτωσαν

Οι τύποι με -α-προήλθαν από τον Αόριστο α' εἶπα, ο οποίος δανείζει τους λίγους τύπους που σχηματίζει, στον Αόριστο β'.

7. Οι προστακτικές των ρημάτων:

ἤμαρτον	(ἀμαρτάνω)	} ελλείπουν
ἀπηχθόμην	(ἀπεχθάνομαι)	
ᾠφλον	(ὀφλισκάνω)	

8. Οι υποτακτικές **σχῶ** (ἔχω) και **σπῶμαι** (ἔπομαι) με πρόθεση ανεβάζουν τον τόνο:

Πχ.			Πχ.		
σχῶ	αλλά:	παράσχω	σπῶμαι	αλλά:	ἐπίσπωμαί
σχῆς		παράσχης	σπῆ		ἐπίσπη
σχῆ		παράσχη	σπῆται		ἐπίσπηται
σχῶμεν		παράσχωμεν	σπῶμεθα		ἐπισπώμεθα
σχῆτε		παράσχητε	σπῆσθε		ἐπίσπησθε
σχῶσιν		παράσχωσιν	σπῶνται		ἐπίσπωνται

9. Οι τύποι **προσσ...** ανήκουν στο ρήμα **προσ-έχω**

ΕΝΩ οι τύποι **προσ...** ανήκουν στο ρ. **προ-έχω**

Πχ. πρόσχω < πρόσ-σχω < προσ-έσχον < προσ-έχω
 πρόσχω < πρό-σχω < προ-έσχον < προ-έχω

Ακολουθεί ένας πίνακας με τα σημαντικότερα ρήματα που έχουν αόριστο β'...

Πίνακας των κυριότερων ρημάτων με αόριστο β΄

ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	Οριστική	Υποτακτική	Ευκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο	Μετοχή
ἄγω	ἤγαγον	ἀγάγω	ἀγάγοιμι	ἄγαγε	ἀγαγεῖν	ἀγαγών, -οὔσα, -όν
ἄγομαι	ἤγαγόμην	ἀγάγωμαι	ἀγαγοίμην	ἄγαγοῦ	ἀγαγέσθαι	ἀγαγόμενος, -η, -ον
αἰρέω, -ῶ	εἶλον	ἔλω	έλοιμι	ἔλε	ἔλειν	ἔλών, -οὔσα, -όν
αἰροῦμαι	εἰλόμην	ἔλωμαι	έλοιμην	έλουῦ	ἔλέσθαι	ἔλόμενος, -η, -ον
αἰσθάνομαι	ἤσθόμην	αἰσθώμαι	αἰσθοίμην	αἰσθοῦ	αἰσθέσθαι	αἰσθόμενος, -η, -ον
ἀμαρτάνω	ἤμαρτον	ἀμάρτω	ἀμάρτοιμι	-	ἀμαρτεῖν	ἀμαρτών, -οὔσα, -όν
ἀνέχομαι	ἤνεσχόμην	ἀνάσχωμαι	ἀνασχοίμην	ἀνάσχου	ἀνασχέσθαι	ἀνασχόμενος, -η, -ον
ἀπαγορεύω	ἀπείπον	ἀπείπω	ἀπείποιμι	ἄπειπε	ἀπειπεῖν	ἀπειπών, -οὔσα, -όν
ἀπεχθάνομαι	ἀπηχθόμην	ἀπέχθωμαι	ἀπεχθοίμην	-	ἀπεχθέσθαι	ἀπεχθόμενος, -η, -ον
ἀπ-όλλυμαι	ἀπωλόμην	ἀπόλωμαι	ἀπολοίμην	ἀπολοῦ	ἀπολέσθαι	ἀπολόμενος, -η, -ον
ἀφικνέομαι, -οῦμαι	ἀφικόμην	ἀφίκωμαι	ἀφικοίμην	ἀφικοῦ	ἀφικέσθαι	ἀφικόμενος, -η, -ον
βάλλω	ἔβαλον	βάλω	βάλοιμι	βάλε	βαλεῖν	βαλών, -οὔσα, -όν
βάλλομαι	ἔβαλόμην	βάλωμαι	βαλοίμην	βαλοῦ	βαλέσθαι	βαλόμενος, -η, -ον
γίγνομαι	ἐ-γεν-όμην	γένωμαι	γενοίμην	γενοῦ	γενέσθαι	γενόμενος, -η, -ον
ἔπομαι	ἐσπόμην	ἐπίσπωμαι	ἐπισποίμην	ἐπίσπου	ἐπισπέσθαι	ἐπισπόμενος, -η, -ον
ἔρχομαι ἢ εἶμι	ἦλθον	ἔλθω	ἔλθοιμι	ἔλθέ	ἔλθειν	ἔλθών, -οὔσα, -όν
ἔρωτάω, -ῶ	ἠρόμην	ἔρωμαι	ἔροίμην	ἔροῦ	ἔρέσθαι	ἔρόμενος, -η, -ον
εὐρίσκω	ἠϋ(εϋ)ρον	εὔρω	εὔρομι	εὔρέ	εὔρειν	εὔρών, -οὔσα, -όν
εὐρίσκομαι	ἠϋ(εϋ)ρ-όμην	εὔρωμαι	εὔροίμην	εὔροῦ	εὔρέσθαι	εὔρόμενος, -η, -ον
ἔχω	ἔσχον	σχῶ	σχοίην, -σχοιμι	σχές	σχεῖν	σχών, -οὔσα, -όν
ἔχομαι	ἔσχομην	σχῶμαι	σχοίμην	σχοῦ	σχέσθαι	σχόμενος, -η, -ον
θέω	ἔδραμον	δράμω	δράμοιμι	δράμε	δραμεῖν	δραμών, -οὔσα, -όν
θνήσκω	ἀπέθανον	ἀποθάνω	ἀποθάνοιμι	ἀπόθανε	ἀποθανεῖν	ἀποθανών, -οὔσα, -όν
λαγχάνω	ἔλαχον	λάχω	λάχοιμι	λάχε	λαχεῖν	λαχών, -οὔσα, -όν
λαμβάνω	ἔλαβον	λάβω	λάβοιμι	λαβέ	λαβειν	λαβών, -οὔσα, -όν
λαμβάνομαι	ἐλαβόμην	λάβωμαι	λαβοίμην	λαβοῦ	λαβέσθαι	λαβόμενος, -η, -ον
λανθάνω	ἔλαθον	λάθω	λάθοιμι	λάθε	λαθειν	λαθ-ών, -οὔσα, -όν
ἐπιλανθάνομαι	ἐπελαθόμην	ἐπιλάθωμαι	ἐπιλαθοίμην	ἐπιλαθοῦ	ἐπιλαθέσθαι	ἐπιλαθόμενος, -η, -ον
λέγω	εἶπον	εἶπω	εἶποιμι	εἶπέ	εἶπειν	εἶπών, -οὔσα, -όν
λείπω	ἔλιπον	λίπω	λίποιμι	λίπε	λιπειν	λιπών, -οὔσα, -όν
λείπομαι	ἐλιπόμην	λίπωμαι	λιποίμην	λιποῦ	λιπέσθαι	λιπόμενος, -η, -ον
μανθάνω	ἔμαθον	μάθω	μάθοιμι	μάθε	μαθειν	μαθών, -οὔσα, -όν
ὁράω, -ῶ	εἶδον	ἴδω	ἴδοιμι	ιδέ	ιδεῖν	ιδών, -οὔσα, -όν

ὀράωμαι, -ῶμαι	εἰδόμην	ἴδωμαι	ἰδοίμην	ἰδοῦ	ιδέσθαι	ιδόμενος, -η, -ον
ὀφλισκάνω	ὠφλον	ὄφλω	ὄφλοιμι	—	ὀφλεῖν	ὀφλῶν, -οὔσα, -όν
πάσχω	ἔπαθον	πάθω	πάθοιμι	πάθε	παθεῖν	παθῶν, -οὔσα, -όν
πείθω	ἔπιθον	πίθω	πίθοιμι	πίθε	πιθεῖν	πιθῶν, -οὔσα, -όν
πείθομαι	ἔπιθόμην	πίθωμαι	πιθοίμην	πιθοῦ	πιθέσθαι	πιθόμενος, -η, -ον
πίπτω	ἔπεσον	πέσω	πέσοιμι	πέσε	πεσεῖν	πεσῶν, -οὔσα, -όν
πυθάνομαι	ἐπυθόμην	πύθωμαι	πυθοίμην	πυθοῦ	πυθέσθαι	πυθόμενος, -η, -ον
τέμνω	ἔτεμον	τέμω	τέμοιμι	τέμε	τεμεῖν	τεμῶν, -οὔσα, -ον
τέμνομαι	ἔτεμόμην	τέμωμαι	τεμοίμην	τεμοῦ	τεμέσθαι	τεμόμενος, -η, -ον
τίκτω	ἔτεκον	τέκω	τέκοιμι	τέκε	τεκεῖν	τεκῶν, -οὔσα, -όν
τρέχω	ἔδραμον	δράμω	δράμοιμι	δράμε	δραμεῖν	δραμῶν, -οὔσα, -όν
τρέπομαι	ἐτραπομην	τράπωμαι	τραποίμην	τραποῦ	τραπέσθαι	τραπόμενος, -η, -ον
τυγχάνω	ἔτυχον	τύχω	τύχοιμι	τύχε	τυχεῖν	τυχῶν, -οὔσα, -όν
ὑπισχνέομαι, -οὔμαι	ὑπεσχόμην	ὑπόσχωμαι	ὑποσχοίμην	ὑπόσχου	ὑποσχέσθαι	ὑποσχόμενος, -η, -ον
φέρω	ἤνεγκον	ἐνέγκω	ἐνέγκοιμι	ἔνεγκε	ἐνεγκεῖν	ἐνεγκῶν, -οὔσα, -όν
φεύγω	ἔφυγον	φύγω	φύγοιμι	φύγε	φυγεῖν	φυγῶν, -οὔσα, -όν